

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
ul. Nowolipie 13/15, 00-150 Warszawa
tel./fax: 022 635 93 95; 022 887 81 40
biuro@federa.org.pl; www.federa.org.pl

Komentarz do umorzenia przez Naczelną Izbę Lekarską postępowania wyjaśniającego w/s profesora Chazana

W sprawie prof. Chazana należy zwrócić uwagę na fakt, że wolność sumienia jest prawem indywidualnym, a nie przysługującym całemu szpitalowi. Prof. Chazan jako dyrektor szpitala ponosił odpowiedzialność za jego funkcjonowanie i koordynował pracę placówki. Mógł zatem wskazać wśród podwładnych mu lekarzy takiego, który nie powołuje się na klauzulę sumienia – jako dyrektor miał ku temu środki. Ze względu na funkcję administracyjną, jaką pełnił, jego obowiązkiem było znalezienie podwykonawcy, która wykona zabieg (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, obowiązującym do dnia 1.01.2016 r.). Prof. Chazan zaniechał tych obowiązków, dlatego nie powinien nigdy powrócić na utracone stanowisko.

Podkreślić należy, że wyrok TK o sygn. K 12/14 nie kończy problemu z klauzulą sumienia. Jest to wyrok zakresowy, który stwierdza niekonstytucyjność pewnego rozwiązania w systemie, co zmusza władze do dostosowania legislacji zgodnie ze wskazaniem Trybunału. A w omawianej kwestii TK stwierdził, że ustawodawca mógł i powinien zastosować inne, bardziej efektywne sposoby informowania pacjenta. Pokazał zatem, że obowiązek informacyjny realizowany powinien być, ze względu na ochronę wolności sumienia lekarzy, w innej formie, ale że realizowany być musi. Prawo pacjenta do informacji i świadczeń zdrowotnych wciąż bowiem obowiązuje i muszą znaleźć się instrumenty gwarantujące jego realizację. Inaczej będziemy mieli (a raczej już mamy) do czynienia z pominięciem prawodawczym, czyli stanem niekonstytucyjności regulacji, spowodowanym brakiem w niej unormowań koniecznych ze względu na naturę tejże regulacji.

Co więcej, zgodnie z Rezolucją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1763 z 2010 r., to państwo jest odpowiedzialne za zapewnienie pacjentom dostępu do zgodnych z prawem świadczeń zdrowotnych bez zbędnej zwłoki i powinno wprowadzić regulacje, które zapewnią pacjentom procedurę kierowania do innego lekarza lub placówki medycznej, w przypadku odmowy wykonania świadczenia ze względu na klauzulę sumienia. *[krócej: Podobne zalecenia płyną z Rezolucji Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1763 z 2010 r.]*

W literaturze (M. Nesterowicz i N. Karczewska-Kamińska) i stanowiskach RPO znaleźć można postulaty przeniesienia obowiązku informacyjnego względem pacjenta z lekarzy na „publicznoprawne podmioty instytucjonalne”. Umacnia to przekonanie, że taki obowiązek informowania pacjentów o innych podmiotach leczniczych, które wykonają świadczenie zdrowotne, istnieje i musi być wykonany.

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
ul. Nowolipie 13/15, 00-150 Warszawa
tel./fax: 022 635 93 95; 022 887 81 40
biuro@federa.org.pl; www.federa.org.pl

Na władzach ciąży powinno być dostosowanie przepisów ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta zgodnie ze wskazówkami zawartymi w uzasadnieniu wyroku TK. Wyrok ten nie może służyć wyłącznie do wznawiania postępowań dyscyplinarnych lekarzy, jak ma to miejsce w przypadku prof. Chazana. Nie może też służyć jako uzasadnienie dla jeszcze większego utrudniania kobietom dostępu do legalnej aborcji.

Więcej informacji: Kamila Ferenc, prawniczka Federacji na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny

email: prawniczka@federa.org.pl